

पूर्वं धान्यासादनं गम्यते, गुरवे निवेदयेदिति, स्वस्य
 द्रव्यदाने आचार्यायैव अथ प्रदाय कृत्विगभ्यो यथा-
 शक्तिं सुवर्णादिदद्यात् । सहस्रपदादिद्रव्यदाने तु प्रकृति-
 वद्वत्प्रस्था, स्वस्यतरेखेकाग्रिणाद्येऽपि दृष्टव्या । हेमा०दा०
 हिरण्याखरथ पु० हिरण्येन निर्मितः अथः तद्युक्तरथः ।
 तत्रादिषोडशमहादानमध्ये दानार्थं स्वर्णादिना १ क-
 र्त्तव्ये सुवर्णमवाप्त्युत्तरणे २ तद्दाने न० । तद्विधयेथा
 'अथातः संप्रवक्ष्यामि महादानमनुत्तमम् । हिरण्यप्रा-
 खरथं नाम महापातकनाशनम् । पुष्पत्रं दिनमयासाद्य
 कृत्वा त्रिंशत्पञ्चमम् । सोमेयावाहनं कुर्यात् तत्रा-
 पुरुषदानवत् । कृत्विग्वण्डप्रसन्नारभूषणाय्यादानादि-
 कम्' । तत्र पुरुषदानवदिति, पुरुषपुराणोक्तद्वयपुरुष-
 दानवदेदितव्यम्, आदिगण्ड्यापि पूर्ववदेव व्याख्या
 'कथं जिने तितान् कृत्वा काङ्क्षन् कारयेद्भयम् । अ-
 टाचं चतुरश्रं वा चतुश्चक्रं चक्रारम् । इन्द्रनीलेन
 कुम्भेन ध्वजद्वयेन संयुतम् । लोकपालादङ्कोपेतं
 पद्मारगदबान्धनम्' । अथ तितानां रचय च परि-
 भाषामेषांयां पुरुषेणैवा निवसः प्रकृतौ परिभाषा-
 अन्वयात् । केचित् तु सविज्ञानात् हेमहिरण्यादि-
 दानस्थितं तितानां द्रोणपरिमाणत्वमिह वदन्ति ।
 चारं युगाधात्काठम् । ध्वजो दण्डः, च च रचय
 सोमसंवात् सोमं एव तथा चोपरिस्थितेन इन्द्रनील-
 मणिमयेन कवचेन युक्तः कर्त्तव्यः । लोकपालचक्रचक्रं
 प्रक्षाल्यदाने, 'चत्वारः पूर्वकवचा धान्यान्वष्टो दशैव
 तु । कोशेयवस्त्रसंयुक्तहरिटाहितानवम् । माल्येजु-
 फचसंयुक्तं पुरुषेण समन्वितम् । यो यज्ञस्तः पुमान् कु-
 र्यात् स तज्जान्नाधिवशनम्' । वितानमत्र पञ्चवर्णं,
 पुरुष इष्टदेवताकारः सोमसंवात् स्थापनीयः । वस्त्रां पान-
 हपाङ्काच । 'नेमिर्भवतः साधुं दद्याच्च मयना-
 वनम् । आभ रात्रिाकादहं शक्तिनः कारयेद्बुधः' ।
 भारः पञ्चदशद्वयम्, एतच्च सुवर्णमनं ध्वजपुरुष-
 लाकपालाद्यचक्ररत्नकवचित्तु वेदितव्यम् । 'यष्टी-
 रथसंयुक्तं चतुर्भिरण वाजिभिः । हभ्यामथ युतं दद्या-
 त्तेमसिंहध्वजान्वितम्' । हेमेन सिंहकृतिन युक्तमिति
 अष्टाश्वपके, चतुरश्वपके च इन्द्रनीलमयकुम्भो ध्वजे
 कार्यः, अश्वद्वयपके हेमसिंह इति व्यवस्था । 'चक्र
 रत्नावुभौ तस्य तरगस्यावधानिनी । पुष्पत्रं काचं ततः
 प्राप्य पूर्ववत् स्थापितो हिरेः । युक्तमाल्यम्बरो दद्या-

दितं मन्त्रसदीरयेत्' । हेमा० दा० माल्यपुराणोक्तम् ।
 हिरुक् अथ० हि-वा० लकिक् रुट् च । १ वज्रेने २ त्यागे मनो-
 ३ विनाशे ४ मध्याये ४ सामीये च अमरः । ५ अथमे शब्दच०
 हिल हावकरणे त० प० सक० सेट् । हिलति अहेबीत् ।
 हिलमोचि(ची) स्त्रा हिल-क सुच-इन् कर्म० वा डोप्
 (हेवेत्) । याके शब्दर० स्त्रार्थे क तत्वेन शब्दच० ।
 'शोचं कुर्वं कर्म पितं हरते हिलमोचिका' भावप्र० ।
 हिल्ल पुंस्त्री० हिल्ल लक् । शरारिल्लगे शब्दच० । स्त्रियां डोप्
 हिल्लोल दाबने अद० चु० उभ० सक० सेट् । हिल्लोलयति ते
 अजिहिल्लोत्तु ।
 हिल्लोल पु० हिल्लोल-अच् । १ तरङ्गे 'हृदि कृत्वा स्त्रियः
 पादौ कराभ्यां धारयेत् करो । यथेष्टं ताडयेद् युनिं
 बन्धो हिल्लोलसंयुक्तः' रतिम० उक्ते २ रतिवन्धभेदे ।
 चञ् । १ दोबने ।
 हिल्लला स्त्री इल्लला+पु० । अगशिरानल्लगशिरोगल्ले
 पञ्चतारात्मके अगल्लये शब्दर० । [स्त्रीत् ।
 हिल्ल प्रीयने स्त्रा० प० सक० सेट् इदि । हिल्लति अहि-
 हिल्लुक न० हिल्लि-उक्क नि० । लग्नासुवर्णे स्थाने ज्य० ।
 हिल्ल वधे वा चु० उ० एते वरा० प० सक० सेट् इदि ।
 हिल्लति हिल्लयति ते अ० हिल्लोत् अजिहिल्लत् ।
 ही अथ० हि-डो । १ विजये कमरः । २ दुःखे ३ विषादे
 ४ हेतो मेदि० । ५ योके च शब्दर० ।
 हीन लि० पर० हा-क्त तस्य नः दीप्तम् । १ जने २ निन्द्यो
 कमरः । ३ अथमे लि० । व्यवहारे ४ प्रतिवादिभेदे पु०
 लटा० 'अन्यगादौ क्रियाहेतो नोपस्थाप्यो निरुत्तरः ।
 आह्वनप्रपञ्चायो च हीनः पञ्चविधः अतः' नारदः ।
 हीनवादिन् पु० कर्म० । पूर्ववादं परित्यज्य बोध्यमानत्वमे
 पुनः । वादसंक्रमणः ज्ञेयो हीनवादी स वे नरः'
 अत्युक्ते व्यवहारे १ वादिभेदे । २ भूके हेमच० ।
 हीनाङ्ग लि० हानमङ्गं यद्य । क्षमावतो न्यूनाङ्गयुने
 'हीनाङ्गं विकलाङ्गं च' इति अतिः । स्त्रियां वा
 डाप् सा च । २ रुद्रपिप्पल्यां हेमच० । [तात्] भरतः ।
 हीन्ताल पु० हीनक्तालो यस्मात् पु० । हिल्लालडणे (है०
 हीर न० ह-क नि० । १ वज्रे २ हारके च । ३ शिबे ४ सर्वे पु०
 हेमच० । ४ हारे ५ विंशे च पु० । ६ नक्षत्रां ७ तैनास्युके
 स्त्री मेदि० । अपिपीठिकायां हेमच० । ८ काश्लोयां च स्त्री
 राजनिः स्त्रार्थे क । हीरक (हीर) मणिभेदे शब्दर० ।
 वज्रगन्धे ८४४। पु० डक्षम् ।